

ماندانا

ماندان یا ماندانا در لغت به معنی شاه بوی عنبر سیاه، دختر آژی دهاک آخرین پادشاه ماد که همسر کمبوجیه پدر کوروش شد و از این وصلت کوروش متولد گردید .
او در تربیت و نیز انتقال قدرت به کوروش سهم بسیار موثری داشت .
ماندان اولین مدرسه جمعی که در آن برگزیدگانی از پسران بودند بنیان مینهد که خود شخصا به دانش آموزان این مدرسه درس حقوق وقانون را می آموخت و به کوروش می آموخت که باید پایه و اساس ظلم و بیدادی را ویران نماید و در هر حال یار و همیار زیردستان باشد. در این مدرسه فنون سوار کاری و تیراندازی و نبرد نیز آموزش داده میشد .

دیگر شیرزنان ایران زمین در ادامه مطلب

شیرین

شاهزاده ارمنی و برادر زاده و جانشین مهین بانو فرمانروای ارمنستان و زنی خردمند که همسر وفادار

خسرو پرویز بود .

در آن زمان ارمنستان یکی از شهرهای کوچک ایران و شاه ارمنستان زیر نظر شاهنشاه ایران بود .

خسرو پرویز و شیرین حماسه ای از خود ساختند که همیشه در تاریخ ماندگار ماند. شیرین از خسرو چهار فرزند به نام های نستور، شهریار، فرود و مردانشه بدنیا آورد که هر چهار فرزند وی در زندان کشته شدند .

کرمانشاه - گور دخمه های در بند صحنه -
معروف به قبر کیکاوس و یا گور شیرین و فرهاد

داستان عشق او و خسرو پرویز و دلدادگی او و فرهاد در ادبیات ایران مشهور است. پس از این که خسرو پرویز بدست دست افسری جوان به نام مهررمز (که پدرش مرزبان نیم روز «بابل و عراق» بوده و دو سال پیش از این واقعه، به دست خسرو پرویز مجازات شده بود) کشته می شود، به پسرش شیرویه نداد و به او گفت که من به عنوان ملکه ایران باید بهترین مراسم سوگواری را برای پدرت خسرو پرویز بجا آورم در حالی که زیباترین لباس و آرایش را داشت با متانت به همراه موبدان و بزرگان به تشیع جنازه خسرو پرویز پرداخت. پس از انجام مراسم از حاضران خواست که او را برای آخرین وداع با جنازه همسرش تنها بگذارند در آن هنگام با خنجری در کنار جسد همسرش، خود را کشت .

دغدویه

دغدویه یا دوغدو مادر زرتشت است که اصلاً از شهر ری بوده است .
وی در آنجا با کوی ها و کرپن ها که مردم را گمراه می کردند و از آنها مرتب فدیة و قربانی می خواستند و دین را وسیله ای برای رسیدن به امیال و خواستهای ناروای خود کرده بودند به مبارزه پرداخت .
پدر و مادرش چون جان او را در خطر دیدند او را نزد یکی از نزدیکان خود به آذربایجان فرستادند او در آنجا با پوروشسب ازدواج کرد و ثمره این پیوند همایون، زرتشت پیامبر بزرگ ایرانیان است .

کاساندان - کاساندانه

کاساندان تنها همسر کوروش بزرگ، شهبانوی ایران (ملکه جهان) دختر فرناسپه از شاهدختان و دختر فرناسپه هخامنشی از دودمانی بود که از نجبای پارس محسوب می شدند و پدر واجدادش در چند نسل شاه پارسیان

بودند .

کاسانندان ملکه ۲۸ کشور آسیائی بوده و همواره در کنار همسرش کوروش بزرگ پادشاهی میکرده و پس از او نخستین فرد قدرتمند و سیاستمدار دربار هخامنشیان بشمار می آمده است. او ۵ فرزند با نام های کمبوجیه، بردیا، آتوسا، رکسانه و ارتیستونه داشت. هر یک از فرزندان کاسانندان و کوروش بزرگ به نحوی در تاریخ هخامنشیان دارای نقش تعیین کننده بوده اند و از نشانه ها چنین بر می آید که آنها از تربیتی خاص برخوردار بودند .

به نقل از هرودوت: کاسانندان در ۶ نوامبر ۵۳۹ پیش از میلاد فوت کرد و هنگام مرگ وی در بابل ۶ روز همه به سوگواری همگانی فراخوان شدند. کاسانندان قبل از کورش درگذشت و بعد از او کورش در اندوهی فراوان ماند و برای همیشه و به احترام همسرش تنهایی را برگزید .
مقبره شهبانو کاساندانه در پاسارگاد، در کنار آرامگاه کوروش بزرگ میباشد .

آتوسا

آتوسا در لغت به معنای خوش اندام است. همچنین به معنای قدرت و توانمندی نیز میباشد .
آتوسا (۵۵۰ تا ۴۷۵ پیش از میلاد مسیح) شهبانوهای ایران یکی از برجسته ترین زنان در تاریخ ایران قدیم است. وی دختر کوروش کبیر و کاسانندان، خواهر کمبوجیه، و همسر دو پادشاه هخامنشی، کمبوجیه و داریوش یکم، و مادر خشایار شاه بود .
آتوسا بانویی زیبا بود و هم شاعر و هم ادیب بود و به نوجوانان پارسی درس ادبیات پارسی میداد. به خاطر

خرد و اندیشه نیکویش داریوش با ایشان در مسائل مملکتی و سرنوشت ساز مشورت میکرد و نیز به ایشان اعتماد کامل داشت .

اگر داریوش به منطقه ای لشکر میکشید شورای سلطنت برای اداره امور کشور تشکیل میشد و رئیس و مافوق همه در راس شورای سلطنت شهربانو آتوسا بود .

هرودوت در مورد زندگی سیاسی وی می گوید: آتوسا از قدرت فوق العاده ای برخوردار بود و علاقمند بود که در میدان کارزار نیز شوهرش را همراهی کند. وی همواره یاور فکری داریوش بزرگ بوده و چندین نبرد بزرگ را شخصا فرماندهی کرده و یا با نقشه های جنگی او انجام گرفته است .

از زمان مرگ او هیچ اطلاعی در دست نیست. تنها می دانیم تا زمانی که خشایار از جنگ یونان بر میگردد زنده بوده است. احتمالاً آرامگاه او در کنار آرامگاه داریوش کبیر در نقش رستم می باشد .

گفته میشود که «هما» در اساطیر ایران، بر مبنای یادمانهایی از «آتوسا شهبانوی پارسی» و رویدادهای دوران داریوش و خشایار شاه، همسر و پسرش شکل گرفته باشد .

«هما» در افسانه های مردمی مرغ فرخنده ایست که گاه از آن با نام «مرغ سعادت» نیز یاد می شود و در این باورها همان مرغی است که اگر سایه او بر کسی افتد او را سعادت مند و اگر بر تارک کسی نشیند او را به شهریاری رساند و شاید واژه «همایون و همایونی» با این نام پیوند دارد .

آتوسا زن کورد ایرانی موجود در موزه زینت الملوک شیراز آتوسا موجود در موزه خانه سندج

یوتاب

- یوتاب در لغت به معنی درخشنده و بیمانند است .
- از یوتاب به عنوان یکی از سردارن زن ایرانی نام برده اند .
- یوتاب خواهر آریوبرزن سردار نامدار ارتش شاهنشاهی داریوش سوم بوده است وی در نبرد با اسکندر گجستک همراه آریو برزن فرماندهی بخشی از ارتش را بر عهده داشته است . او در کوههای بختیاری راه را بر اسکندر بست ولی یک ایرانی خائن راه را به اسکندر نشان داد و او از مسیر دیگری به ایران هجوم آورد .
- از یوتاب به عنوان شاه آتروپاتان (آذربایجان) در سالهای ۲۰ قبل از میلاد تا ۲۰ پس از میلاد نیز یاد شده است .
- آریو برزن و یوتاب در راه وطن کشته شدند و نامی جاویدان از خود بر جای گذاشتند .

آرتمیس

نخستین و تنها بانوی دریاسالار جهان

آرتمیس یا آرتیمیز در لغت به معنی راست گفتار بزرگ است .

تاریخ نویسان یونان او را در زیبایی و برجستگی و متانت سرآمد همه زنان آن روزگار نامیده اند .
آرتمیس نخستین بانویی بود که در حدود ۲۴۸۰ سال پیش فرمان دریاسالاری خود را از سوی خشایارشا هخامنشی دریافت کرد .

در سال ۴۸۴ پیش از میلاد فرمان بسیج دریایی برای شرکت در جنگ با یونانیان توسط خشایارشا هخامنشی صادر شد. آرتمیس فرماندار سرزمین کاربه با پنج فروند کشتی جنگی که خود فرماندهی آنها را در دست داشت به نیروی دریایی ایران پیوست. در این نبرد ایران موفق به تصرف آتن شد. در این نبرد نیروی زمینی ایران از ۸۰۰ هزار پیاده و ۸۰ هزار سواره تشکیل شده بود. نیروی دریایی ایران دارای ۱۲۰۰ کشتی جنگی و ۳۰۰ کشتی ترابری بود .

آرتمیس در سال ۴۸۰ پیش از میلاد در جنگ سلامیس که بین نیروی دریایی ایران و یونان در گرفت شرکت داشت و دلاوری‌های بسیاری از خود نشان داد.. او همیشه مورد ستایش دوست و حتی دشمن قرار داشت. او در نبرد سلامیس در دشوارترین شرایط جنگ با دلیری و بی باکی کم مانندی توانست بخشی از نیروی دریایی ایران را از خطر نابودی نجات دهد. به همین دلیل بود که او به افتخار دریافت فرمان دریا سالاری از سوی خشایارشا رسید. او به خشایار شاه پیشنهاد ازدواج داد که به دلایلی این ازدواج صورت نگرفت .

گرد آفرید

گردآفرید یا گردآفرین یکی از پهلوانان سرزمین ایران که تاریخ از او به عنوان دختر کژدهم یاد میکند. در داستان رستم و سهراب گردآفرید با لباسی مردانه با سهراب رزم کرد و به دست او گرفتار شد ولی توانست خود را با تدبیر از دست سهراب برهاند. فردوسی بزرگ از او به عنوان زنی جنگو و دلاور سرزمین پاکان یاد میکند .

در شاهنامه فردوسی نیز چنین آمده است :

زنی بود بر سان گرد سوار

همیشه به جنگ اندرون نامدار

جنگ گردآفرید و سهراب

سیندخت - رودابه - تهمنه

سیندخت :

همسر خردمند مهرآب کابلی و مادر رودابه و مادر بزرگ رستم که در همسری زال و رودابه و جلب موافقت مهرآب پدر رودابه به این وصلت نقش مهمی داشت و نیز در موقع تولد رستم از مادر، سیندخت یار و مددکار دخترش رودابه بود .
کوتاه سخن اینکه سیندخت یکی از خردمندترین چهره های شاهنامه است .

رودابه :

دختر مهرآب کابلی و همسر زال و مادر رستم که به روایت شاهنامه دلباختگی زال به او یکی از زیباترین صحنه های شاهنامه است. رودابه در موقع تولد رستم اولین سزارین را انجام داد .
بنابراین، چنین زایمان ها را باید "رستمی" گفت نه سزارین. زیرا سزار قرن ها پس از تولد رستم به دنیا آمده است .

تهمینه :

دختر زیاروی پادشاه سمنگان که شبی همسر رستم بود. ثمره آن تولد سهراب است که داستان زندگی و مرگ دردناکش به دست پدر در شاهنامه فردوسی به تفصیل آمده است .
تهمینه برای آنکه تمام وقت خود را صرف پرورش سهراب کند، با وجود جوانی و زیبایی ازدواج نکرد .

بانو گشنسب و زربانوی دلیر

بانو گشنسب (مخفف گشنسب) به معنی «بانوی دارنده اسب نر» است که در جنگاوری هیچ کس یارای مقاومت با او را نداشت .

بانو گشنسب دختر رستم و همسر «گیو» که نام وی در برزو نامه و بهمن نامه بسیار آمده است. یکی از مشهور ترین حکایت های او نبرد سگانه فرامرز، رستم و بانو گشنسب است که در هنگام کشتی پهلوانان را به خاک می افکند، دلیری این بانوی ایرانی مشهور است. او منظومه ای نیز بنام خود دارد که هم اکنون نسخه ای از آن در کتابخانه ملی پارسی و در کتابخانه ملی بریتانیا موجود است .

شهبین سراج، پژوهش گر ادب و تاریخ :

اگر بخواهیم ارزش پهلوانی دختر رستم را باز بکنیم ارزش حماسی و نقش حماسی این دختر از جایی شروع می شود که بهمن اسفندیار به کینه تیزی خون اسفندیار به سیستان حمله می کند و زال را در قفس می اندازد و با فرامرز، پسر رستم جنگ می کند و عاقبت او را بر دار می زند .
تنها کسی که در خاندان رستم در برابر بهمن حقیقتاً یک مقام نظامی نشان می دهد و از آن باورهای رستم دفاع می کند به نظر من بانو گشنسب است .

او است که این نبرد را ادامه می‌دهد و مانند پدرش که همیشه حامی پادشاهان ایران بوده ولی هیچ‌وقت سر فرود نیاورد .

زربانو سردار جنگجوی ایرانی و دختر رستم و خواهر بانو گشنسب. او در سوارکاری زیده بوده است و در نبردها دلاوریهای بسیار از خود نشان داده است. تاریخ نام او را جنگجویی که آزاد کننده زال، آذربزین و تخوار از زندان بوده است ثبت کرد .

آذرناهد

ملکه ملکه های امپراتوری ایران در زمان شاهنشاهی شاپور یکم بنیانگذار ساسله ساسانی. نام این ملکه بزرگ و اقتدارات دولتی او در قلمرو ایران در کتیبه های کعبه زرتشت در استان فارس بارها آمده است و او را ستایش کرده است .

پادشاه زن ایرانی که به گفته کتاب دینی و تاریخی
391)یشتا ۲۷۴+۱ یشتا ۲) در زمان کیانیان بر اریکه شاهنشاهی ایران نشست. از او به عنوان هفتمین پادشاه
کیانی یاد شده است که نامش را "همای چهر آزاد" و "همای وهمون" نیز گفته اند.
او مادر داراب بود و پس از "وهومن سپندداتان" بر تخت شاهنشاهی ایران نشست. وی با زیبایی تمام سی سال
پادشاه ایران بود.
نوشتارها زیادی درباره رفتار و کردار او یاد شده که او در مدت سی سال پادشاهی هرگز خطائی نکرده و
مردمان در زمان او همواره در آسایش و سلامت زندگی میکردند.

یکی از سرداران مبارز و دلیر هخامنشیان در سالهای پیش از میلاد. مورخین یونانی در چندین جا نامی از وی به میان آورده اند .

پریس

بانوی دانشمند ایرانی .

او دختر کی قباد بود که در سال ۹۲۴ قبل از میلاد هزاران برگ از نسخه های اوستا را به زبان پهلوی برای ایندگان از گوشه و کنار ممالک اریایی گردآوری نمود و یکبار کامل آن را نوشت و نامش در تاریخ ایران زمین برای همیشه ثبت گردیده است .

آرتادخت

وزیر خزانة داری و امور مالی دولت ایران در زمان شاهنشاهی اردوان چهارم اشکانی .
به گفته کتاب اشکانیان اثر دیاکونوف روسی خاور شناس بزرگ او مالیات ها را سامان بخشید و در اداره
امور مالی کوچکترین خطایی مرتکب نشد و اقتصاد امپراتوری پارتیان را رونق بخشید .
چنانچه برآمده است، از کارهای بزرگ او در گردآوری دارایی کشور، یکی جلوگیری از هزینه های بیهوده
به ویژه درباریان و دیگری گرفتن باج و خراج از درآمد توانگران بوده است .

فرخ رو

- نام او به عنوان نخستین بانوی وزیر در تاریخ ایران ثبت شده است .
- وی از طبقه عام کشوری به مقام وزیری امپراتوری ایران رسید .

فرانک

- همسر آبتین و مادر فریدون که در رها شدن و زنده ماندن فریدون از دست دژخیمان ضحاک رنجها برد و در به قدرت رسیدنش نقش اساسی داشت .

پوران‌دخت و آذر می‌دخت

سکه شاه بانو پوران‌دخت

پوران‌دخت شاهنشاه ایران در زمان ساسانی بود و زنی بود که بر بیش از ۱۰ کشور آسیای پادشاهی میکرد. او پس از اردشیر شایرویه به عنوان بیست و پنجمین پادشاه ساسانی بر اریکه شاهنشاهی ایران نشست و فرمانروایی نمود . پوران خسرو منظور پوران‌دخت دختر خسرو پرویز است که زنی با کفایت و خردمند بود ولی متأسفانه به علت وضع آشفته و نابسامان آن دوران و جنگهای طولانی ایران و روم در زمان خسرو پرویز و نفوذ دین مزدک و نارضایی

مردم از وضع موجود و در یکی از دشوارترین شرایط تاریخی ایران حکومت کشور را چند ماهی در اختیار داشت و پس از مرگ او حکومت به آزرَم دخت رسید .

ملکه آزرَمی دخت، آزرَم، آزرَمی، (۶۳۰م یا ۶۳۱م) (به معنی دختر پیر نشدنی) شاهنشاه زن ایرانی و سی و دومین شاهنشاه ساسانی، دختر خسرو پرویز پسر هرمز پسر انوشیروان ملقبه به عادلّه که پس از خواهر خویش پوران دخت لشکریان او را در تیسفون پادشاهی برداشتند. فرمانروای خراسان، سپهبد فرخ هرمز که یکی از مدعیان جدی سلطنت بود، ملکه را به همسری خواست. در حالی که آزرَمی دخت علناً وعده‌ی ازدواج به او داد، در نهران تدارک قتلش را دید (بنا به فرهنگ معین چون "آزرَمی دخت نمی‌توانست علناً مخالفت کند. ("رستم، پسر فرخ هرمز، به خون خواهی پدرش لشکر به پایتخت کشید و پس از سرنگونی آزرَمی دخت، ملکه ساسانی را نابینا کرد. آزرَمی دخت چهار ماه پادشاهی کرد. از کیفیت وفات این ملکه اطلاعی در دست نیست .

پاره ای از اشعار حکیم فردوسی در باره ی پوران دخت و آزرَم دخت :

یکی دختری بود پوران بنام	چو زن شاه شد کارها گشت خام
بزرگان برو گوهر افشانند	بران تخت شاهیش بنشانند
چنین گفت پس دخت پوران که من	نخواهم پراگندن انجمن
کسی را که درویش باشد ز گنج	توانگر کنم تانماند به رنج
مبادا ز گیتی کسی مستمند	که از درد او بر من آید گزند
ز کشور کنم دور بدخواه را	بر آیین شاهان کنم گاه را

یکی دخت دیگر بد آزرَم نام	ز تاج بزرگان رسیده به کام
بیامد به تخت کیان برنشست	گرفت این جهان جهان رابه دست
نخستین چنین گفت کای بخردان	جهان گشته و کار کرده ردان
همه کار بر داد و آیین کنیم	کزین پس همه خشت بالین کنیم
ر آنکس که باشد مرا دوستدار	چنانم مر او را چو پروردگار
کس کو ز پیمان من بگذرد	بیچید ز آیین و راه خرد

دختر افراسیاب که بیژن سردار معروف ایرانی دلباخته او گردید و به بند اسارت افراسیاب افتاد و به دستور افراسیاب او را به چاهی که به همین نام معروف است انداختند تا سرانجام رستم که خود را به صورت بازرگانی درآورده بود توانست او را نجات بخشد .

کتایون

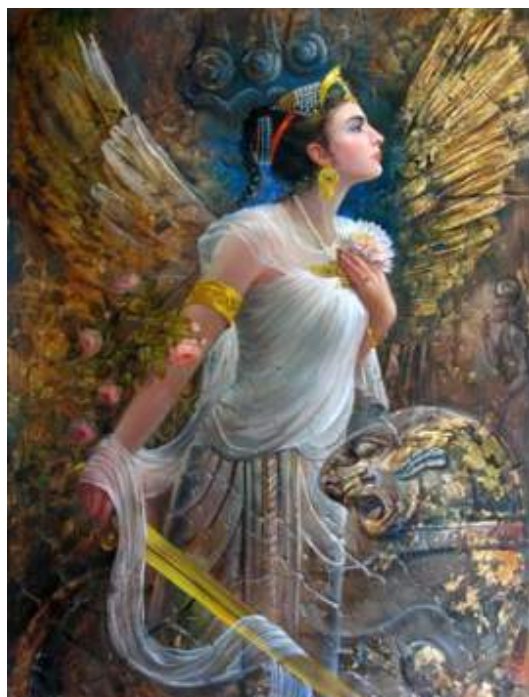

دختر قیصر روم همسر گشتاسب شاه و مادر اسفندیار و یکی از اولین کسانی که کیش زرتشت را پذیرفت. موقعی که اسفندیار به دستور گشتاسب می خواست به جنگ رستم برود کتایون به سختی با رفتن او مخالف بود و او بخردانه پند داد ولی اسفندیار نپذیرفت و در جنگ با رستم کور و سپس کشته شد و کتایون با غم و دردی جانکاه به سوگ فرزند نشست .

دختر اسفندیار و خواهر بهمن و ملکه نامداری از سلسله کیانیان .

نگان - نگان زن

که در لغت به معنی کامروا و پیروزمند است. وی از سرداران ساسانی بود که با تازیان دلاورانه جنگید. دلاوریهای شکوهمندانه او در جنگهای چریکی با سپاه تازیان زبان زد ایرانیان بود و تازیان بهنگام حمله های او از مقابلش پا بفرار میگرداندند .

آپارنیک

همسر رستم فرخزاد که همچون یک شیر زن، به همراه او تا آخرین قطره خون با تازیان متجاوز دلیرانه جنگید .

سورا

در لغت به معنی گلگون رخ، که دختر اردوان پنجم بود و سمت سپهبدی داشت و دست راست پدر بود و در جنگها دلاورانه همراه پدر می جنگید .

کُردیه

خواهر خردمند بهرام چوبین (در دوره ساسانیان).
بهرام چوبین که یکی از اهالی شهر خفر جهرم و از کردان بوده و خواهر بهرام به نام "کردیه" همسر اردشیر بابکان بوده است .

گردیه پس از برادرش، فرماندهی را به دست میگیرد و در میدانهای نبرد، آنچنان بیباکی و شایستگی از خود نشان میدهد که همگان را به ستایش وامیدارد. او در رده سپهسالاری سپاه برادرش در جنگ تن به تن با «تور» فرمانده نیروی خاقان چین، او را شکست میدهد و سپاهش را تار و مار میکند .

در اینجا یاد نوشتاری از استاد سعید نفیسی به شرح زیر افتادم :
"از زمان هخامنشیان در میان طوایف چادرنشین فارس ما به نام کرد برخورد می کنیم".

تاریخچه کردان در دوره هخامنشیان :

در این که کردها از نژاد آریایی هستند، حالا چه کردان پارس و چه کردان خراسان و کردان کردستان هیچ گونه تردیدی نمی باشد. کردها به همراه سایر آریایی ها یک مرتبه در چهارهزار سال پیش و مرتبه دیگر در ۳۴۰۰ تا ۳۷۰۰ سال پیش به فارس آمده اند و شکی نیست که در شمال فارس یعنی دشتهای مرو دشت و دشت مرغاب که مناطق پرآبی بوده اند مستقر می شوند و اثری چون پاسارگاد و تخت جمشید و شهر استخر و غیره از آریایی ها در همین دشتهای ساخته می شود .

سوسن

ملکه سوسن همسر یزدگرد سوم بود که بنا بدرخواست او یزدگرد شهر «جی» را که بعده ها به نام یهودیه شهرت

گرفت، بنا کرد و در آن مکان دین یهود (یهودیان) را سکنا داد. محله یهودی نشین همدان را هم همین ملکه بنا نمود. در لنجان نزدیکی اصفهان، یک مرکز دیگری موجود می باشد که از آثار همین ملکه می باشد که با نام جدیدی بنام پیربکران نامگذاری شده است .

یربکران شهر کوچکی در مرکز ایران (سی کلومتری غرب اصفهان) است. مقدس ترین عبادت گاه یهودیان در این شهر است. پرفسور هر تسل باستان شناس سرشناس آلمانی در یادداشت های خود در کتابی به نام تاریخ باستان شناسی ایران می گوید "در منطقه ی فلاورجان اصفهان اثر دیگری از ملکه سوسن همسر یزدگرد سوم یافتیم که به اسم پیربکران خوانده می شود" .سارا (سَرَّح) بت آشُر) "یعنی سارا دختر آشُر) نوهی حضرت یعقوب است. کسی که برای نخستین بار خبر زنده بودن حضرت یوسف را به یعقوب می دهد، و یعقوب نیز به پاس این خبر خوش او را به داشتن عمر جاودان دعا می کند. سارا در محلی که اکنون به سارا خاتون معروف است، غیب می شود و عمر جاودانه پیدا می کند

چند تن دیگر از سرداران و جنگاوران زن در ایران باستان

نام تنی چند از سرداران و جنگاوران زن که از زمان مادها هخامنشیان، اشکانیان و ساسانیان به جا مانده اند ولی شوریختانه از کارهایشان هنوز آگاهی چندانی در دست نیست، چنینند :

ورزا

در لغت به معنی نیرومند و توانا، سرداری از هخامنشیان .

هومِی یاستر

که از سرداران و بزرگان سپاه هخامنشی بود .

وهومسه

در لغت به معنی والاتبار و نیکزاده بزرگ، از سرداران هخامنشی .

هومِی یاستر

در لغت به معنی دوست و هم پیمان و پشتیبان، از سرداران هخامنشی .

پریساتیس

در چم فرشته و زیبا، همسر داریوش دوم که پا به پای همسر و دختر به جنگها میرفت و پیکار میکرد .

آمسترس

در لغت به معنی هم اندیش و پشتیبان و یار، دختر داریوش دوم که پا به پای پدر در نبردها میجنگید .

سی سی کام

در لغت به معنی کامروا، مادر داریوش سوم که هیچگاه در برابر اسکندر تسلیم نشد و همچنان جنگ را دنبال نمود .

استاتیرا

دختر داریوش سوم و از سرداران هخامنشی نیز بود .

آرتونیس

در زمان داریوش کبیر فرمانده ای شجاع بود نام شوهرش آرتاباز بود که یکی از سپهبدان داریوش شاه بود .

داناک

در لغت به معنی باهوش و خردمند و فرزانه، از سرداران هخامنشی .

مهرمس

در لغت به معنی مهر بزرگ، خورشید درخشان، از سرداران هخامنشی .

آذرنوش

در لغت به معنی پرفروغ آتشین، از شاهدختهای هخامنشی و هم سردار سپاه .

آسپاسیا

همسر کورش دوم که از سرداران او نیز بود .

آرتونیس

در لغت به معنی راست و درست، دختر «ارته باز» که او خود نیز سردار بزرگ داریوش بزرگ بود .

آپاما

در لغت به معنی گِیرا، خوش آب و رنگ و زیبا میباشد، دختر «سپیتمن» که خودش از سرداران زمان هخامنشیان بود .

داناک

در لغت به معنی باهوش و خردمند و فرزانه، از سرداران هخامنشی .

میترا دخت

در لغت به معنی دختر مهر، دختر خورشید، از سرداران اشکانی ..

پرین

دختر قباد مشاور امور قضایی ساسانیان بود .

نوشین

سردارنامی ساسانی در زمان انوشیروان دادگر

و همچنین از سرداران و جنگجویان و بزرگان سپاه ساسانی می توان از
مهر یار، برزین دخت (دخت آتش)، ماه آذر، ابر دخت، گلبویه
نام برد .